

Jesper Petersens tale ved overrækkelsen af Forskningskommunikationsprisen

Taler

Jesper Petersen
Uddannelses- og
forskningsminister

Dato

29. april 2022

Sted

Uddannelses- og
Forskningsministeriet,
København

”Pandemien radikaliserer aktivister og hooligans”

”Coronavariant kan få smittetrykket til at eskalere”

”Hver anden smittet får negativt svar efter lyntest”

Det var sådan, forsiderne så ud, når vi stod op om morgenen for et år siden. På den ene side føles det som længe siden. På den anden side kan man hurtigt genkalde sig de følelser, som overskrifterne skabte:

Følelsen af at stå i en situation, som kunne udvikle sig i mange retninger.
Følelsen af kontroltab. Følelsen af, at ens hverdag var forandret på ubestemt tid.

Tankerne gjaldt ikke kun selve sygdommen, men også hvordan vi – som mennesker – ville agere. Gisninger om, hvordan håbløshed kunne udvikle sig til splittelse. Det så vi dårlige eksempler på i udlandet.

Og herhjemme begyndte vi også ret hurtigt at diskutere tingene vidt og bredt. Antallet af ”hjemmevirologer” steg voldsomt under corona, også selvom vi ikke vidste ret meget om sygdommen endnu. Men det handlede ikke kun om holdninger, for selvfølgelig var der dét i så intens en situation. Det handlede også om, at halve sandheder, forkerte udsagn og misvisende oplysninger spredte sig næsten lige så hurtigt som selve coronaen og risikerede at skabe parallelsamfund.

I det landskab, der mærkede vi vigtigheden af, at der findes mennesker som observerer, udtaler sig på baggrund af data – mennesker som forsker.

Hendes Majestæt Dronningen opsummerede det i sin nytårstale, og sagde:

"Vi bliver mindet om, at vi skal møde det ukendte med nysgerrighed, videbegær og opfindsomhed – snarere end frygt".

Og når dén forskning endda formidles sobert og nuanceret – så er det prisværdigt. Det medvirker til at skabe ro og forståelse for den storm, som ellers skabte uro, utryghed og frygt i befolkningen. Det er en af mange grunde til, at du, Michael Bang Petersen, sidder her i dag. Det kommer jeg til at sige mere om.

Men først kunne jeg godt tænke mig at løfte blikket en smule og forklare, hvorfor den her pris betyder en hel del for en uddannelses- og forskningsminister.

En løftestang for den offentlige samtale

Vi investerer 25 milliarder offentlige kroner i forskning – bare i år. Og det gør vi, fordi samfundet ikke udvikler sig uden forskning:

Forskningen løfter os et sundere sted hen
Et rigere sted hen
Et sted med højere velfærd
Et sted med højere beskæftigelse.

Det mærker man hver eneste gang, hospitalet indvier en ny CT-scanner, som er hurtigere og bedre end den gamle. Hver eneste gang, der kører en ny el-bus på gaden. Eller hver eneste gang, der lander en undersøgelse af vores holdning til vaccinationer.

De eksempler siger jo meget godt, at ny viden først får sin fulde værdi, når den bliver brugt – når den bliver grebet i samfundet. Det kræver bare, at den bliver formidlet: At den nye viden bliver omformet til konkrete forandringer på den anden side af vinduerne.

Derfor er forskningsformidling uundværligt.

Ydermere, så har vi - i et demokratisk samfund som det danske - utallige eksempler på, at forskningsformidlingen er en løftestang for den offentlige samtale: Det, at vi møder fakta, møder jeres resultater, det kvalificerer dialogen og den offentlige samtale. Det er der ikke mindst brug for i en tid som vores.

Den betydning er kun blevet krystalliseret i coronadebatten, i klimadebatten og nu: Under krigen i Ukraine. Tre kriser, hvor misinformation er særligt kritisk og har gode vækstbetingelser. Og hvor vi samtidig må sande, at vi kun kan løse såvel klima, krig og corona gennem en kollektiv indsats. Og at forskningens fremskridt i teknologi og forståelse er uomgængelig, faktisk livsvigtig!

Det er en tankerække, som jeg kan afslutte endnu mere almengyldigt – og også mere optimistisk:

For hvis vi for alvor hæver blikket, så betyder mødet med forskningen, at vi gror som mennesker. For den ansporer til nysgerrighed! Den ansporer til, at man interesserer sig for samfundets udvikling. At man ikke hægtes af, men følger med. At vi løfter vores fælles vidensniveau. Højner vores bevidsthed.

Derfor skal forskeren kunne gå på tre ben: Forskning, formidling og rådgivning.

Det formår Michael Bang Petersen, og derfor modtager du Forskningskommunikationsprisen 2022!

Nuanceret, dygtig og myreflittig

Kære Michael.

Du modtager prisen for en sproglig formidling helt i top: Du kan levere en struktureret fortælling. Du har, sobert og nuanceret, sat ord på den situation, vi har stået i. Forklaret vores adfærd i og reaktioner på den.

Du modtager prisen for – ganske enkelt – at være myreflittig. Man skal ikke undervurdere, hvor heftigt det er, når alle medier ringer på én gang, fordi du er den bedst kvalificerede til at perspektivere dagens tophistorie.

Jeg har selvfølgelig data på, at du er flittig:

Du blev citeret 2.927 gange i medierne i 2021. I gennemsnit er det 8 citater om dagen, og det gør dig til den 4. mest citerede ekspertkilde i 2021. Man kan i øvrigt diskutere den 4. plads, for du ligger kun 7 citater fra 3. pladsen, som Viggo Andreasen fra RUC sidder på.

Hvorom alting er: Det er en meget kvantitativ tilgang, og jeg vil gerne vende blikket tilbage til, hvilken opgave du rent faktisk har løftet med dygtighed og grundighed.

Det kræver en stor portion mod at gå i medierne som forsker, men du har taget opgaven på dig.

Et godt eksempel er dit interview på FOX News. Værten styrede mod en pointe om, at de danske lempelser stillede USA's situation i et kritisk lys. Men du skulle ikke tages til indtægt for noget, du ikke mente, og du bragte værten på ret køl i forhold til, hvad man kunne udlede af det danske eksempel – roligt og afvæbnet.

Michael; du modtager prisen for – i realtid – at have forsket, formidlet og rådgivet myndighederne. Det er en pragtpræstation. Du har formidlet data fra HOPE-projektet, som du leder – om befolkningens adfærd og holdninger – og klædt os politikere på til at træffe de bedste beslutninger.

På de tre ben – forskning, formidling og rådgivning – har du været eksponent for betydningen af tillid og god kommunikation, hvis krisekommunikationen skulle lykkes.

Det vil jeg gerne takke dig for – og understrege, at det er en fornem opgave at løfte i et demokratisk land, hvor det er alfa omega, at man har befolkningen med sig i en krisesituation.

Af alle de grunde modtager du Forskningskommunikationsprisen 2022.

Jeg vil gerne se dig heroppe på scenen.

Kilde
ufm.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Prisuddelingstale, Socialdemokratiet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/jesper-petersens-tale-ved-overraekelsen-af-forskningskommunikationsprisen>